

SAMLENOTAT

9. februar 2009

J.nr.

Ref. SVF

Side 1/4

Forordning om etablering af et program for støtte til økonomisk genopretning gennem Fællesskabets finansielle assistance til energiprojekter

KOM(2009)xxx

Nyt notat

1. Resumé

Rådet af energiministre ventes den 19. februar 2009 under frokosten at have en generel drøftelse af Kommissionens forslag til forordning om støtte til energiprojekter under den økonomiske genopretningsplan. Forordningen rummer en liste over konkrete energiprojekter, der foreslås støttet med i alt 3.5 mia. euro.

2. Baggrund

I lyset af den finansielle og økonomiske krise vedtog EU-landene en økonomisk stabiliseringsplan ('European Economic Recovery Plan' - EERP) i forbindelse med Det Europæiske Råd den 11.-12. december 2008. EU-planen er baseret på en meddelelse fra Kommissionen af 26. november og konklusioner fra økonomi- og finansministerrådet af 2. december 2008.

Planens hovedelement er at stimulere den økonomiske aktivitet svarende til 1,5 pct. af EU's BNP i form af dels finanspolitiske lempelser i EU-landene og dels EU-finansierede initiativer, og planen udgør en fælles ramme med principper og retningslinjer for disse tiltag på nationalt og europæisk niveau.

Forordningen om etablering af et program for støtte til økonomisk genopretning gennem Fællesskabets finansielle assistance til energiprojekter fremlægges som led i implementeringen af den EU-finansierede del af EERP. Sammen med forslag inden for bredbånd og udvikling af landområderne er forslaget et specifikt svar på Det Europæiske Råds anmodning til Kommissionen om at fremlægge en detaljeret og balanceret liste af aktioner.

3. Hjemmelsgrundlag

Forslaget er fremsat med udgangspunkt i Traktatens artikel 156 og 175 (1) og skal vedtages efter proceduren med fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at formålet med forslaget ikke kan opnås alene på medlemsstatsniveau af bl.a. følgende grunde:

- en sammenhængende og effektiv respons på den økonomiske krise kræver en koordineret indsats vedr. investeringer på EU-niveau
- mange af de identificerede projekter er af transnational karakter
- fremme af sammenkobling, vedvarende energi og CO2 indsamling og deponering er for kort tid siden blevet defineret som fælles mål for EU
- en indsats alene fra de enkelte lande ville bremse for gennemførelsen af en koordineret indsats.

Regeringen er enig med Kommissionen i, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Formål og indhold

Formålet med forordningen er dels at respondere på den økonomiske krise, dels at råde bod på manglerne i EU's sikkerhed, som bl.a. blev illustreret med gaskrisen i januar 2009.

Kommissionen foreslog i december 2008 som et led i genopretningsplanen at allokere 3.5 mia. euro til en række forskellige energiprojekter inden for el- og gasinfrastruktur, offshore vindkraft. CO2 opsamling og deponering (CCS) samt energieffektivitet og ren transport i byerne..

Med forordningen fremlagde Kommissionen den 28. januar 2009 en væsentligt mere fokuseret liste over konkrete mulige energiprojekter inden for områderne gas- og elsammenkoblingsprojekter, offshore-vindkraftprojekter, samt CCS.

Der er tale om en indikativ liste, som ikke er ensbetydende med, at medlemslandene er forpligtet til at gennemføre projekterne. Den konkrete stillingtagen til ansøgning om EERP-midler vil skulle tages efterfølgende i hvert medlemsland.

Inden for el- og gassammenkoblingsprojekter er der i forslaget afsat i alt 1.750 mio. euro. Det største enkeltprojekt er Nabucco (gastransmissionsledning syd om Rusland med gas fra bl.a. Kaukasus til EU) med et beløb på 250 mio. euro.

Danmark er særlig berørt af Skanelled-projektet (gastransmissionsledning fra Norge via Danmark og Sverige til Polen), som støttes med 150 mio. euro.

Der er afsat i alt 500 mio. € til offshore vindkraft. Danmark berøres af to af de største af de opførte projekter, nemlig Kriegers Flak¹ (150 mio. euro), som er et samarbejdsprojekt om tre offshore vindmølleparker i Østersøen hvor dansk, svensk og tysk territorialfarvand mødes, inkl. ilandføring via ny samkøringsforbindelse mellem de tre lande, og North Sea Grid (150 mio. euro), som er et samarbejdsprojekt om etablering af et stort sammenhængende transmissionsnet i Nordsøen (samt Det Irske Hav), der skal forbinde og ilandføre elektriciteten fra ek-

¹ I tilknytning til Kriegers Flak støttes også Baltic I og II (offshore vind i polsk-tysk område).

sisterende og planlagte nye store offshore vindmølleparker i dansk, tysk, hollandsk, britisk og irsk farvand.

Til CCS demonstrationsprojekter er der i alt afsat 1.250 mio. euro. Der er opført 11 CCS projekter på listen, fordelt på 6 lande. Et af projekterne er et fælles projekt mellem Spanien og Portugal. De øvrige lande er Tyskland, Holland, Polen og UK. Ifølge forordningen vil der kun kunne gives støtte til 5 CCS demonstrationsprojekter i alt, og intet land kan få mere end ét projekt. Kommissionen skal ifølge forordningen senere foretage en udvælgelse af 5 projekter blandt de 11 ud fra bestemte udvælgelseskriterier.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig endnu.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Der er ikke dansk ret på området.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Forslaget indebærer en udgift på EU's budget på 3,5 mia. euro. Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter, svarende til ca. 525 mio. kr. Udover de udgifter der dækkes af EU, vil der være udgifter til støtte til produktionen af havvindmøllestrøm (hvilken form denne støtte vil have er ikke afgjort) samt udgifter for det statsejede selskab Energinet.dk. Gennemførelse af projekterne foreslået i forordningen vil kunne have positive strukturelle samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vil kunne have positive konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet i form af færre udledninger som følge af en større udbredelse af vedvarende energi og reduktion af CO₂-udslippet.

9. Høring

Forslaget vil blive sendt i høring, når den danske version foreligger.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt Kommissionens forslag til forordning samt den foreslåede liste over energiprojekter, idet de vil udgøre et vigtigt bidrag til at styrke EU's energisikkerhed og bekæmpelse af klimaforandringer. Forslaget vil, særligt på længere sigt, have en stimulerende effekt på økonomien. Man hilser det særligt velkommen, at offshore vindkraft har fået en høj prioritering blandt indsatsområderne og at udbygningen af energiinfrastrukturen i Østersøregionen såvel som Nabucco-projektet samtidig ydes særskilt støtte.

Fra dansk side havde man gerne set, at investering i udvikling af energiteknologier havde optrådt på listen, samt at energieffektivisering og ren transport indgik som et instrument i planen. En bred indsats for energieffektivisering vil have en hurtig og mærkbar effekt på såvel økonomi og beskæftigelse som på energiforsyningsikkerheden. Regeringen arbejder derfor på at få sat tiltag til forbedret energieffektivitet på listen.

Der indgår ingen danske CCS-projekter på listen, og regeringen vil derfor arbejde for, at et eller flere danske projekter optages på listen med CCS-demonstrationsprojekter. Den danske undergrund er velegnet til CCS, og i Danmark findes der teknisk avancerede CCS-projekter, som vil kunne kombinere teknologien med vedvarende energi. Det er afgørende, at fordelingen af midler til CCS-projekter på listen ikke præjudicerer den efterfølgende fordeling af mid-

ler fra de 300 mio. kvoter under det reviderede kvotehandelsdirektiv til CCS-demonstrationsprojekter.

Regeringen har endnu ikke taget stilling til, hvorvidt de konkrete energiprojekter i givet fald vil blive gennemført i Danmark.

11. Generelle forventninger til andre landes holdning

EU-landene ventes at støtte indholdet af den foreslåede liste over energiprojekter, mens spørgsmålet om finansiering stadig er uafklaret.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens genopretningsplan blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN den 20. januar 2008 og forud for ECOFIN den 2. december 2008, hvor EU-planens overordnede og finanspolitiske aspekter blev forelagt til orientering, mens planens EU-budgetmæssige aspekter blev forelagt til forhandlingsoplæg. Sagens energipolitiske aspekter har ikke været forelagt Folketingets Europaudvalg.